

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

1 Ignorantia crassa seu affectata a peccato non excusat, iusta verò seu probabilis excusat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

traheretur: scilicet, quia per taciturnitatem eius, aliqui a fide auerterentur, aut crederent fidem Catholicam non esse veram. Siquidem in his casibus fidem confitenti tenetur, nec ob timorē excusatur, ut ait S. Tho. 2. 2. q. 3. ar. 2.

TITVLVS II. De Constitutionibus.

S V M M A R I V M.

- 1 Ignorantia crassa seu affectata a peccato non excusatur iusta vero seu probabilis excusatur.
- 2 Promulgatio est de legis essentia, etiamsi sit facta in Concilio Generali, etiam cum Papa confirmatione, nec antea ligat.
- 3 Ignorantia presumitur iustas rationes probatur scientia, & vna probatur.
- 4 Scientia legis quam ad ligandum sufficit.
- 5 Lex ante tempus a Legislatore prescriptum non ligat.
- 6 Lex Principis inferioris a die scientiæ subditos ligat.
- 7 Lex noua solo iure scripto attendit, ante duos menses elapsos non ligat, secus de fidei, & consuetudine.
- 8 Lex ante quam recipiatur saltem per maiorem partem ciuicis non ligat.
- 9 Lex non recepta seu ab ignorantibus, seu iam scientibus, non ligat.
- 10 Lex non recepta aut noua non obligat.
- 11 Concilij Tridentini decreta mores ad spectantia, ubi recepta non sunt, non obligant.
- 12 Bulla Romæ publicata a eorum ligant, qui fecerit eas publicatas.
- 13 Confessorius pariterem Bulla Papæ signarum monere non tenetur.
- 14 Doctor legens non tenetur docere legem, quæ Provincialis suos non ligat.
- 15 Confessorius contra suam opinionem absolueret potest, quem auctoritate, vel ratione contraria non videt.
- 16 Beneficia plura, etiam residentiam requirentia, ex causa iusta haberi possunt sine peccato.
- 17 Beneficia plura tenere ex sua natura non est ita malum, quin ex causa iustificari possit.
- 18 Episcopi ex consuetudine hæreticos, & schismaticos reconciliare possunt.
- 19 Residentia in beneficio curato de iure diuino est, & ideo ubique seruanda.
- 20 Ordinem sacrum sine titulo sumens est suspensus, & episcopus talem scienter ordinans alere tenetur.
- 21 Filius presbyteri in ecclesia, ubi pater beneficiarius est, nullo modo, etiam tanquam advena ministrare potest.
- 22 Filius presbyteri non potest habere beneficium in ecclesia in qua pater, quod si habuit, ipso iure non vacat ante Conc. Trid., nisi post trimestre.
- 23 Taciturnitas eius, quod iura exprimit iubent gratiam vitiat.
- 24 Confessor non interroget de beneficiorum pluralitate eos, qui putant ea se iuste retinere.
- 25 Bullas Papæ supprimentes, & illas publicari prohibentes excommunicati sunt, & nisi resipiscant non sunt absoluenti.
- 26 Gabellam exigentes a clericis, & religiosis excommunicati sunt, nisi &c.
- 27 Gabella, si per Christianum exigantur, infidelibus locari possunt.
- 28 Catholici cum hæreticis, & schismaticis denunciatis commercia exercere prohibentur.
- 29 Hæretici, & schismatici in Bulla cæna excommunicantur.
- 30 Matrimonium cum hæreticis contrahere Catholicis non licet, sed contractum tenet.
- 31 Schismaticorum filij ad scholas Catholicorum admitti possunt, sed non e contrario.
- 32 Hæreticorum non denunciatorum oblationes recipere licet.
- 33 Catholici hæreticos non denunciatis in patris admittentes peccant mortaliter, & sic admissi cognationem spirituale contrahunt.
- 34 Aboli nequeunt hæretici etiam in mortis articulo, nisi omnes errores desintur, saltem implicite.
- 35 Empiricum pacto de retrouendendo facta, peccatum est, & vitiosum.
- 36 Iura tutoribus in pupillarum pecunijs accrescendis commiss-

- 37 Libros prohibitos scienter legentes, etiam si sciant eorum errores non scendi, excommunicati sunt.
- 38 Episcopus hodie licentiam Missandi apud infirmos dare non potest.
- 39 Pests tempore curati vel per se ipsos, vel per alios insectis sacramenta ministrare tenentur.
- 40 Eucharistia delatio, & processio publica omitti possunt, ubi ab hæreticis debonestatio timetur.
- 41 Possessorium super Decimis coram iudice laico intentari potest.
- 42 Ecclesia in suos colonos eodem iure, quo laici, uti licet.
- 43 Clericus iurisdictionem suam criminalem per vicarios exercens, licet sequatur mors, vel mutilatio etiam iniusta non sit irregularis, secus si per seipsum eam exercat.
- 44 Hæretico, minus quam Iudæo, officium cum præclementia commendandum.
- 45 Hæreticus in foro exteriori a solo Papa absoluitur, in interiori a Episcopo.
- 46 Constitutio noua non extenditur ad præterita nisi cum agitur de effectu futuro, qui sine effectu præterito stare potest.
- 47 Lex in consuetudinario, ut omnis aliam odium aliquid lata, odiosa, & restringenda est.
- 48 Pensiones in conscientiam transferentes, penam conscientiarum non incurrunt.
- 49 Lex Principis secularis de non exitu aduentus equi in foro conscientia non obligat.
- 50 Statutum, ut tot tantum de una natione eligantur, iustum, & rationabile esse potest.
- 51 Papa quando, ut Papa, & quando, ut Doctor tantum respondere censetur.
- 52 Lex puniens procuratorem fauorem non includit impetrem ad illiteras, si eis non utatur.
- 53 Statutum ciuitatis ligat omnes illius ciues, hoc est, habentes in ea domicilium, at inibi natos, alij habentes domicilium, non ligat.
- 54 Statuta Papalia sunt, quæ Capitulum Generale auctoritate Apostolica condidit, unde nec ipsum, nec illud representans potest ea tollere; sed si quid iniuste statuat, ad Papam cui immediate subijctus, recurrendum est.

DECISIO I.

Ex Consl. r. tam in nouis quam in antiquis.

Sicut ignorantia crassa, quæ quis ignorat id, quod homines sui status, & conditionis communiter sciunt, esse excusatur a tanto, non tamen a toto; aut affectata, quæ quis scire nolit quod scire tenetur, quo libetius absque conscientia contradictione, vel alia de causa peccet, neque a toto excusatur, neque peccatum ipsum minuit, sed illud potius ob circumstantiam mali desiderij auget, ita S. Tho. 1. 2. qu. 76. art. 8. & Nau. in Man. c. 2. nu. 4. ita e contrario ignorantia iusta, quæ a Canonistis probabilis, a Theologis vero in uincibilis dicitur, quæ quis ignorat, quod vel scire non tenetur, vel non potest, adhibita diligentia, quæ ab alijs in ordinis solet adhiberi. Ex eodem Sanct. Thom. ubi supra ar. 3. & qualis est eius, qui petit consilium a viro docto, & probis, qui falso illi consulunt Arg. c. capellanus de ferijs, & S. Ant. 1. part. tit. 3. c. 3. §. 10. omnino a peccato excusatur, quando est causa actus, ita ut actus ille non fieret, nisi ignoraretur. ita S. Thom. 1. 2. qu. 6. art. 8. & q. 76. art. 1.

DECISIO II.

Dub. 1.

Ad legem sub peccato transgrediendam non sufficit scire legem aliquam esse faciendam, aut factam, etiam in Concilio publico, si nondum sit promulgata; cum lex antequam promulgetur, non liget, & leges, dist. 4. si quidem de legis essentia est promulgatio ex S. Tho. 1. 2. qu. 90. artic. 4. sed neque satis est quod sit promulgata, si promulgatio eius probabiliter ignoretur; neque constitutio Concilij Generalis etiam promulgata ante specialem Papæ confirmationem subiectam ligat.

DE.